

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Cesar muči se zopet na Dunaji prišedši iz Budimpešte, kder je bilo veliko posvetovanje vseh ministrov zaradi Bosne in Hercegovine. Kmalu bo imenovan skupni finančni minister, ki vodi ob enem civilno upravo bosensko-hercegovsko, bržčas kak Magjar. — Grad Miramar snažijo za sprejem cesarja, ki dojde tje, da odpre Tržaško razstavo in potem dalje odpotuje obiskovat italijanskega kralja. — Državni zbor je sprejemši colninsko postavo pretrgal zborovanje do 19. maja, da se dotični poslanci udeležijo dopolnilne volitve v velikem posestvu českem; te volitve udeležilo je se 166 konservativcev, ki so jednoglasno izvolili barona Nadheray-ja; nekdanj merodajni liberalni velikoposestniki česki so tako ob tla vrženi, da se nobeden ni upal niti prikazati na volišče, vsi so izostali. — Minister Pražak oddaja na Slovenskem sodniške službe le takšnim, ki so slovensčine v besedi in pisavi popolnem zmožni, zato ste izpraznjeni službi okrajnega sodnika v Šmariji in sv. Lenartu v Slov. goricah zopet razpisani. — Mariborski, celjski in ptujski nemčurji imajo novega tatermana, s katerim lovijo Slovence, naj jim podpisujejo nemške prošnje češ, da hočemo vse ponemčiti in Štajersko raztrgati. To je gola laž; kajti dr. Vošnjak je v državni zbornici sam navetoval dodatek k resolucijam o srednjih šolah: naj se tako uredijo, da bodo slovenski dijaki se tudi do dobra naučili nemški. Tako beremo v zapisnikih državnega zbora in tako so tudi vsi naši poslanci pri volitvah obetali pa tudi mož beseda ostali. Kaj tedaj hočejo nemčurski lažnjivci? Nič druga, kakor Slovence zmotiti in med seboj razpreti. O nekšnem „slovenskem kraljestvu“ se niti senjalo ni nobenemu naših listov pa nobenemu poslancu; pač pa želimo Slovenci, da nam svitli cesar avstrijski dovolijo namesto dveh pol italijanskih pol nemških nadsodnij le jedno slovensko v Ljubljani, in namesto 4 c. k. namestnikov le enega slovensčine zmožnega; ali če uže to ni mogoče vsaj v Mariboru za spodnji Štajer slovenski oddelek graške namestnije, kar tudi poprej ali selej gotovo dosežemo, ker je nam to potrebno. Sicer pa bodo tudi najnovejše laži nemčurske kmalu potihnile: slovenski, česki, poljski poslanci združeni z nemškimi konservativci imajo večino in bodo Avstrijo tako vodili, kakor bo ravno prav: vsakemu svoje, nobenih krivic in tudi ne predpravic, ne Italijanom pa ne Nemcem. Nemčurjem na ljubo v zatirovanje Slovencev se ne bode nič več dovolilo. — Na Ogerskem začeli so Jude preganjati; v Bereškej županiji so Judom razdjali hiše in žganjične prodajalnice. — V Bosni in Hercegovini začnejo 24. maja prvo novačenje ali rekrutiranje. Nekaj vstašev še se prikazuje tu pa tam v Krivošijah in na meji med Bosno in Hercegovino, pa hitro odbežijo, kedar se jim vojaki bližajo.

Vnanje države. Egipčanom vladarijo Turki uže veliko stotin let; sčasom postali so prvi vsaj toliko sami svoji, da jim sultan turških paš ni smel dopošljati in moral dovoliti vice-kralja iz rodbine Mehmed-Alijeve. Toda sedaj bi še radi vice-kralja odpravili. Vodja jim je vojni minister Arabi. Toda turški sultan, dalje Angleži in Francozi držijo vice-kralja. Arabi je hotel tega siloma izpoditi. Ali francoske in angleške ladije oklopnice in napoved, da prihaja še turška vojska, vse to ga preplaši tako, da se s vice-kraljem na mirnem pogodi. Vse ostane pri starem. Kako dolgo, to ve Bog in minister Arabi. — Bolgarski knez, rodom Nemeec, kaže se svojim slovanskim državljanom malo prijazen in ti bodo prav radi, če ga ne bo več nazaj. Rumuni bližajo se Rusom. Srbi so imeli v Belgradu veliko rabuko v teatru. Tepli se so in kričali: živela srbska republika. Čudno znamenje. — Rusi so do sedaj iztirali okolo 30.000 Judov; mnogo jih potuje v Palestino, v Ameriko, največ — 12.000 — pa v Avstrijo, kakor da bi jim tu bila „obljubljena dežela.“ — Francozi so sedaj Boga tudi iz sodnij pahneli; prisego na Boga so odpravili; Francoz prisega vsak na „svojo čast“. No, to je prav slaba prisega! — Angleži so sklenoli ostro postavo; po kateri hočejo uporne Irce strahovati. Dublinskih morivceev ne morejo zaslediti, čeravno je 100.000 gold. izstavljenih.

Za poduk in kratek čas.

Kobilice na slov. Štajerskem.

(Po g. Poinlich-ovej knjigi: Geschichte der Pest, in drugih spisal M. S.)

II. Enako so kobilice tudi še v poznejih letih dohajale v manjših tramah v Avstrijo, pa slov. Štajer je bil več kot sto let pred njimi obvarovan. V drugi polovici 15 stoletja pa je med drugimi nadlogami tudi ta požrešna kuga obiskala zopet naše kraje. Že l. 1447, vse bolj pa še l. 1473 in 1474 je vsled tega, ker so kobilice vse požrle, v ptujski okolici vladala tolika lakota, da je mnogo ljudi glada pomrlo. Tudi l. 1477 ni bilo brez kobilic: l. 1478 jih je pa v slovenske gorice toliko prileto, da jih je posebno ob Muri in Dravi bilo semtertje do kolena. S krvavimi pismenkami pa je v zgodovino slov. Štajera zapisano l. 1480. Kajti, kar niso takrat uničile v 10 dnevih kobilice, vkončali in požgali so Ogrji in Turki, ki so v tem letu po naših krajih hudo razgrajali. Vrh teh nevolj je ljudi davila tudi lakota in slednjič še strašna kuga.

Šestnajsto stoletje, doba verskih homatij, — zapustilo je mnogo žalostnih spominkov po naši domovini. Za Turki, ki so nekterekrati, najbolje pa l. 1532 med Muro in Dravo požigali in marsiktero hišo božjo oskrunili, prišle so l. 1542 iz Turškega in Slavonije na zgornje in spodnje Šta-

jersko tudi še požrešne kobilice, nenavadne velikosti in celo rudeče. Rodovitni kraji med Ptujem in Radgono, — prelepe slovenske gorice imele so največ trpeti, pa tudi okoli Celja so gladovni požeruhi v tem letu mnogo škode napravili. Tri leta pozneje so kobilice bile zopet na slov. zemlji, posebno ob Savi.

V sedemnajstem stoletju teh neprijetnih gostov menda ni bilo mnogokrat k nam, ker jih takratni pisatelji ne omenjajo, le ptujska kronika nam ve povedati, da je v Ptujji zavoljo gnjilih kobilic, ki so razširjale strašen smrad, navstala l. 1672 kuga, ki je toliko ljudi podavila, da vseh še niso mogli pokopati. Ta bleda pošast je od l. 1672 do 1683 obiskala več ali manj vse vasi na slov. Štajerskem in dokler je ona davila, kobilice ni bilo k nam. L. 1690 in 1747 so se prikazale zopet v večjih rojih na Ogorskem, l. 1748 so se razširile še čez Poljsko, in bilo se je bati, da pridejo tudi v druge kraje. Zato je cesarica Marija Terezija izdala dne 20. sušca l. 1749 tako imenovani „kobilčni patent“ ali podak, kako naj se kobilice uničujejo. Po vseh deželah Avstrije bili so nastavljeni posebni komisarji, ki so priprave za pokončevanje kobilic nadzorovali. Semtertje so skopali velike jame, v ktere so mlade kobilice, ki še niso mogle leteti, z bobnanjem in kričem gnali ter nje ondi sežigali ali zakapali. Stare so pa s cepmi in ognjem pokončevali, ali pa z zvonjenjem in hrupom odganjali. Ali je enakih priprav takrat že tudi v naših krajih treba bilo, ni znano; brž ko ne so kobilice več časa izostale. Toliko bolj so pa prebivalci slov. Štajera bili l. 1782, to je letos ravno pred 100 leti prestrašeni. Dne 24. avgusta so namreč kobilice v veliki množini z groznim šumenjem prifrčale iz Ogorskega na slov. Štajersko ter so se spustile na dravsko polje. Ljudstvo je bilo sprva tako preplašeno, da ni vedelo, kaj bi začelo. Kmalu pa je odmevalo s turnov zvonjenje, ljudje so vkup hiteli, kupe slame nžigali, s cepmi po kobilicah udrihali, s puškami med nje streljali, bobnali, ropotali in kričali, in to je pomagalo. Kobilice so se vzdignile in so dalje odletele. Dne 25. avgusta bile so v slov. goricah; 26. v ščavniški dolini in na murskem polju; 27. po vinogradih okoli Kapela; 28. okoli Radgone; 29. okoli Apač in Čmureka; meseca septembra pa so se v večjih trumah potikale po nemškem Štajeru ter zopet doletele v spodnje kraje, dokler jih ni rani sneg vkončal.

To so bile zadnje kobilice, ki so v večjih rojih našo domovino obiskale; daj Bog, da bi jih ne bilo nikdar več v naše kraje!

Smešnica 20. Kralj pruski Friderik ponujal je vojaku tobaka za noslanje ali „šnofanje“. Vojak mu reče: jaz rad imam tobak, ali hudi moj stotnik nam je prepovedal noslati. Kralj odvrne: le si ga vzami, pa še to imaš 10 zlatov, jaz sem kralj. Vojak potisne zlate v žep in precej tobaka

„pošnofa“ rekoč: „če stotnik zve, bo naji obadva dal na klop potegniti“.

J. Ž.

Razne stvari.

(*Svitli cesar*) so za razširjenje šole v Kamci pri Mariboru darovali 200 fl.

(*Oropal*) je Martin Rossmann, iz celjske okolice doma, Mihajla Vidmana v gozdu med Mozirjem in Gorenjem ter mu vzel 2 fl. v denarjih in robe vredne 3 fl. 95 kr.

(*Od Dravinje*) nam piše prijatelj našega lista, da se pri zrušenju Pajkovega mosta dne 2. maja nikomur ni nič zgodilo pač pa je 4. maja Molov 7letni sin bil ubit, ker je na vozu sedel, ko se je pod njim Zbelovski most podrł; hlod od porušenega mosta mu je glavo in prsi zdobil.

(*Nemčurske prošnje*) zoper pravične želje Slovence odposlalo je baje 10 srenj slov. graškega okraja (ktere?), dalje srenja Loče pri Konjicah, kder znani Possek in nemčur Kokolj slovenske kmete in učitelje strahujeta, dalje še Škofja ves. To je res grdo za tamošnje Slovence!

(*Celjski okrajni zastop*) razpošilja smrdljive Dr. Michelitscheve prošnje vsem županom okolo Celja; okrajnega zastopa tajnik g. Peer lovi kmete kakor le more. Slovenci, ne dajte se takim kruhoborcem v nemčursko past poloviti.

(*Dr. Glantschnigg*) celjski advokat sestavil je rogovilstvenski odbor: „Petitions-Comité Cilli, Briefe an Dr. Eduard Glantschnigg in Cilli“ ter straši ljudi z raztrganjem Štajerske, če mu ne podpišejo, kar hoče. Nemčurjem se more res slaba goditi, da ljudi s takimi bedarijami lovijo. Cela pisarija pa kaže, da še dr. Glantschnigg sam prav ne ume nemški. Vkljub temu ponuja ta revni odpadnik slovenskim županom svoj: mit deutschem Gruss! Pamet ga bo težko kedaj srečala.

(*Slovenske prošnje*) za državni zbor doposlane so svojemu poslancu g. baronu Goedelnu srenje: sv. Ana, Stopno, Statenberg, Pečke v slov. bistriškem okraju. Spodnje Sečevo v rogačkem okraju. Hvala in slava!

(*Iz Ribnice*) nam poročajo, da so ondi pri pogrebu pridne in premožne kmetice J. Zapečnikove pivokrat na ondešnjem pokopališču zapeli pesen Cegnarjevo: Blagor mu, ki si spočije itd., ter je ljudem močno dopala. Svetujemo, naj se večkrat poslužijo prekrasne ove pesmi na Slovenskem.

(*Toča*) priškrebetal je 15. maja nad sv. Lovrensko faro v Slov. goricah pa ni škodila. V Sarajevu in sploh v Bosni, dalje po planinah štajerskih, koroških, kranjskih zapalo je snega.

(*Za Slovensko bistriško župnijo*) ni nihče prosil. Duhovniki se bojitjo velikih gotovih stroškov pri negotovih dohodkih.

(*Rogački dekan*) č. g. Centrib dobili so Brežiško župnijo, pa so se jej zopet odpovedali. Ostanejo v Rogaci.